Scenariusze

gry i innych zajęć z kartami „Bezpieczna pamięć”

Warianty rozgrywki

Poniższe warianty rozgrywki pozwalają pracować z kartami na różne sposoby – w zależności od potrzeb, możliwości i energii grupy. **Wszystkie opierają się na tej samej zasadzie gry memory, ale różnią się poziomem trudności, tempem oraz tym, na czym skupia się uwaga osób uczestniczących.**

- **Klasyczne memory** rozwija pamięć i koncentrację, a rozmowa pojawia się dopiero po zakończeniu rozgrywki.
- Wariant „**Odkryte pary**” zmniejsza obciążenie pamięciowe i pozwala spokojnie zapoznać się z kartami.
- Wariant „**Zespół bezpieczeństwa**” wprowadza współpracę i wspólne podejmowanie decyzji.
- Wariant „**Opowiedz z pamięci**” angażuje przypominanie i formułowanie własnych odpowiedzi.

Możesz dobrać wariant do grupy – nie tylko na początku pracy, ale także w trakcie kolejnych spotkań. Jeśli osoby dopiero poznają grę lub mają trudność z zapamiętywaniem układu kart, warto zacząć od prostszych form. Jeśli grupa jest bardziej zaawansowana lub potrzebuje większej aktywizacji, możesz sięgnąć po warianty wymagające współpracy lub przypominania wiedzy.

Nie ma potrzeby realizowania wszystkich wariantów ani trzymania się jakiejkolwiek kolejności. **Możesz wybrać jeden sposób pracy lub łączyć elementy kilku wariantów w trakcie jednego spotkania.** Ważniejsze niż dokładne odtworzenie scenariusza jest dopasowanie tempa i poziomu trudności do grupy.

Pamiętaj, że najważniejsza jest atmosfera. Gra nie ma sprawdzać ani oceniać, ale wspierać – zarówno pamięć i koncentrację, jak i poczucie bezpieczeństwa. Lepiej przejść przez mniej kart, ale spokojnie i uważnie, niż próbować „zrobić wszystko”.

Każdy wariant może być punktem wyjścia do rozmowy, refleksji i dzielenia się doświadczeniami.

Klasyczne memory – scenariusz zajęć

Ten wariant opiera się na klasycznych zasadach gry memory. W trakcie gry nacisk położony jest na ćwiczenie pamięci i koncentracji, a **rozmowa o bezpieczeństwie pojawia się po zakończeniu rozgrywki**.

Czas rozgrywki: 45–60 min

Liczba osób grających: 2–6

Kiedy stosować ten wariant?

- Scenariusz dobrze sprawdza się **w grupach, które lubią tradycyjne gry pamięciowe** i dobrze odnajdują się w spokojnej, uporządkowanej rozgrywce.
- Może być wykorzystywany zarówno podczas zajęć integracyjnych, treningu pamięci, jak i spotkań poświęconych rozmowie o codziennym bezpieczeństwie.

Rola osoby prowadzącej

Rola osoby prowadzącej polega przede wszystkim na dbaniu o **spokojną atmosferę** oraz **techniczną organizację rozgrywki:**

- ☐ staranne rozłożenie kart w rzędach i kolumnach,
- ☐ zachęcanie osób grających do pokazywania kart całej grupie i dawania innym czasu na ich zobaczenie oraz zapamiętanie,
- ☐ pilnowanie, by karty po odkryciu wracały dokładnie na swoje miejsce.

W trakcie gry warto **czuwać nad tempem i przebiegiem rozgrywki**. Jeśli rozmowa zaczyna zbyt mocno odchodzić od gry albo część osób skupia się wyłącznie na własnej wygranej, dobrze jest delikatnie wrócić do wspólnego rytmu zajęć i przypomnieć o spokojnym, grupowym charakterze rozgrywki.

Osoba prowadząca nie ocenia odpowiedzi, nie sprawdza wiedzy i nie poprawia uczestników od razu.

Kluczowe jest też **naturalne przejście od samej rozgrywki do rozmowy o bezpieczeństwie**. Warto rozpocząć podsumowanie od razu po zakończeniu gry, zanim karty zostaną schowane lub zebrane w jedną kupkę. Dzięki temu łatwiej odwoływać się do konkretnych ilustracji i sytuacji przedstawionych na kartach.

Przebieg gry

1. Wprowadzenie (ok. 5 min)

Przywitaj osoby uczestniczące i krótko przedstaw zasady spotkania. Powiedz, że będzie to gra typu memory, ale z dodatkowym elementem rozmowy na końcu. Możesz powiedzieć:

- **„Zagramy w memory, ale w trochę rozszerzonej wersji. Najpierw skupimy się na samej grze, a po zakończeniu porozmawiamy chwilę o sytuacjach z kart i o bezpieczeństwie. To będzie luźna rozmowa – nie ma tu dobrych ani złych odpowiedzi."**

Podkreśl spokojne tempo. Powiedz, że nie liczy się wynik, tylko udział i dobra zabawa.

Ustal podstawowe zasady:

- **gramy po kolei i odkrywamy po dwie karty, szukając pary,**
- **jeśli karty tworzą parę – zabieramy ją, jeśli nie – odkładamy w to samo miejsce**.

Upewnij się, że wszystkie osoby rozumieją zasady.

2. Rozgrywka (ok. 20–30 min)

Rozłóż karty grafiką do dołu. Ułóż je w równych rzędach, tak aby były dobrze widoczne dla wszystkich. Ustal kolejność osób grających. Możesz zaproponować prosty sposób, np. zgodnie z miejscem siedzenia.

Rozpocznij grę. Czuwaj nad przebiegiem i pilnuj zasad. Nie omawiaj treści kart w trakcie gry – to jest kluczowe dla koncentracji i pamięci. Najważniejsza rozmowa pojawia się dopiero po zakończeniu rozgrywki. Możesz wprowadzać lekkie, neutralne komentarze, na przykład:

- **„To była ciekawa para."**
- **„Zapamiętajcie to miejsce."**

Nie rozwijaj tych komentarzy. Nie wchodź w tłumaczenia ani ocenianie. Jeśli ktoś się myli lub zapomina, nie poprawiaj od razu. Najpierw pozwól wypowiedzieć się grupie.

Dbaj o spokojną atmosferę. Unikaj rywalizacji jako głównego celu.

Jeśli tempo spada, delikatnie je podnieś. Możesz powiedzieć: „Zobaczmy jeszcze kilka ruchów." Jeśli grupa się męczy, możesz skrócić grę. Zakończ ją po odkryciu większości par.

3. Podsumowanie i omówienie (ok. 15–20 min)

Poproś osoby uczestniczące, aby pokazały swoje pary. Rób to po kolei, osoba po osobie.

Do każdej wybranej pary zadaj krótkie pytania:

- **„Co tu się wydarzyło?”**
- **„Co byście zrobiły/zrobili w takiej sytuacji?”**

Daj czas na odpowiedzi. Pozwól wypowiedzieć się kilku osobom. Nie oceniaj odpowiedzi od razu. Zbieraj różne pomysły.

Następnie odczytaj lub streść odpowiedni fragment **Zasad bezpieczeństwa pożarowego**. Zrób to krótko i jasno. Podkreśl najważniejsze elementy. Nie czytaj całego opisu, jeśli jest długi.

Po przeczytaniu lub krótkim streszczeniu zapytaj:

- **„Czy coś Was zaskoczyło?”**
- **„Czy coś było inne niż myśleliście?”**

Omów łącznie około 5–6 sytuacji. Nie omawiaj wszystkich kart, jeśli jest ich dużo.

Jeśli pojawia się dyskusja, pozwól jej się wydarzyć. Pilnuj jednak czasu i tematu.

4. Zamknięcie

Podsumuj spotkanie jednym zdaniem, np.:

- **„Dzisiaj ćwiczyliśmy pamięć i przy okazji rozmawialiśmy o bezpieczeństwie.”**

Zadaj 1–2 pytania refleksyjne:

- **„Co zapamiętacie z dzisiejszego spotkania?”**
- **„Co możecie zastosować u siebie w domu?”**

Daj chwilę na krótkie odpowiedzi.

Na koniec podziękuj za udział. Możesz zapowiedzieć kolejne spotkanie lub inny wariant gry.

Odkryte pary (wariant wspierający) – scenariusz zajęć

Ten wariant opiera się na grze z odkrytymi kartami. W trakcie rozgrywki **wszystkie karty i ilustracje na nich pozostają widoczne**, dzięki czemu osoby uczestniczące mogą spokojnie skupić się na rozpoznawaniu par i rozmowie o przedstawionych sytuacjach.

Czas rozgrywki: 30–45 min

Liczba osób grających: 2–6

Kiedy stosować ten wariant?

- Scenariusz dobrze sprawdza się **w grupach, które dopiero poznają karty i zasady gry, a także u osób, które mają trudność z zapamiętywaniem** układu kart lub mogą odczuwać frustrację podczas klasycznej rozgrywki.
- Może być wykorzystywany jako spokojne wprowadzenie do rozmowy o bezpieczeństwie, łatwiejsza wersja memory albo forma wspierająca osoby z trudnościami poznawczymi.

Rola osoby prowadzącej

Rola osoby prowadzącej to przede wszystkim dbanie o poczucie bezpieczeństwa, spokojne tempo i komfort grupy. Ważne jest **staranne rozłożenie odkrytych kart w taki sposób, aby wszystkie osoby mogły dobrze je widzieć i spokojnie się im przyglądać**. W tym wariancie szczególnie ważne jest ograniczenie pośpiechu i zmniejszenie napięcia związanego z zapamiętywaniem.

Osoba prowadząca powinna zachęcać grupę do wzajemnego wspierania się i wspólnego szukania par. Jeśli ktoś ma trudność lub zaczyna się zniechęcać, warto delikatnie pomóc pytaniem albo zachęcić inne osoby do podpowiedzi. Dobrze jest przypominać, że w tej formie zajęć nie chodzi o szybkie tempo ani rywalizację, ale o **spokojne przyjrzenie się kartom i zastanowienie nad przedstawionymi sytuacjami**. Jeśli rozmowa zaczyna zbyt mocno odbiegać od kart lub część osób traci koncentrację, warto delikatnie wrócić do wspólnego rytmu zajęć i kolejnych ilustracji.

Osoba prowadząca nie ocenia odpowiedzi, nie sprawdza wiedzy i nie poprawia uczestników od razu. Ważniejsze od poprawności jest wspólne uczestnictwo, spokojna atmosfera i możliwość bezpiecznego udziału w rozmowie i grze. Kluczowe jest także **łagodne przejście od samego dobierania kart do rozmowy o bezpieczeństwie** i codziennych sytuacjach przedstawionych na ilustracjach.

Przebieg gry

1. Wprowadzenie (ok. 5 min)

Przywitaj osoby uczestniczące i krótko przedstaw zasady spotkania. Powiedz, że tym razem gra będzie wyglądała inaczej niż klasyczne memory. Możesz powiedzieć:

- **„Zagramy w memory w łatwiejszej wersji – wszystkie karty będą odkryte, żebyśmy mogli spokojnie się z nimi zapoznać."**

Podkreśl, że nie chodzi o zapamiętywanie układu kart, tylko o przyjrzenie się sytuacjom i spokojną rozmowę. Zaznacz, że każda osoba będzie miała możliwość znalezienia pary i nie trzeba się spieszyć.

Ustal podstawowe zasady:

- **wszystkie karty są odkryte i widoczne,**
- **gramy po kolei i w swojej turze wybieramy dwie karty tworzące parę,**
- **zabieramy karty, które tworzą parę.**

Upewnij się, że wszystkie osoby rozumieją zasady.

2. Rozgrywka (ok. 15–20 min)

Rozłóż wszystkie karty grafiką do góry. Ułóż je w taki sposób, aby były dobrze widoczne dla wszystkich. Jeśli grupa potrzebuje więcej wsparcia, możesz użyć mniejszej liczby kart.

Ustal kolejność osób grających i rozpocznij grę. Daj czas na spokojne przyjrzenie się kartom. Nie przyspieszaj – w tym wariancie ważniejsze jest rozumienie niż tempo.

Osoby po kolei wybierają pary kart. Jeśli ktoś ma trudność z odnalezieniem pary, możesz delikatnie wesprzeć pytaniami:

- **„Które karty do siebie pasują?"**
- **„Czy widzisz tu podobną sytuację?"**

Możesz też zachęcić grupę do wspierania się nawzajem. W razie potrzeby pozwól innym osobom podpowiedzieć.

Dbaj o spokojną atmosferę. Unikaj rywalizacji – możesz traktować zbieranie kart jako wspólne działanie. Jeśli ktoś się frustruje, przypomnij:

- **„Tutaj nie trzeba zapamiętywać – wszystkie karty są odkryte."**

Jeśli grupa się męczy, skróć rozgrywkę. Możesz zakończyć ją po odkryciu części par lub przejść szybciej do omówienia.

3. Podsumowanie i omówienie (ok. 10–15 min)

Po zebraniu części lub wszystkich par zatrzymaj grę. Poproś osoby uczestniczące, aby pokazały wybrane karty. Nie trzeba omawiać wszystkich – wybierz 3–5 sytuacji.
Do każdej wybranej pary zadaj krótkie pytania:

- **„Co tu się wydarzyło?"**
- **„Co jest w tej sytuacji najważniejsze?"**

Daj czas na odpowiedzi i pozwól wypowiedzieć się kilku osobom. Nie oceniaj odpowiedzi od razu.

Następnie odczytaj lub streść odpowiedni fragment **Zasad bezpieczeństwa pożarowego**. Zrób to krótko i jasno. Podkreśl najważniejsze elementy.

Możesz odwołać się do codziennych doświadczeń:

- **„Czy to jest coś, co znacie z życia?"**
- **„Czy ktoś miał podobną sytuację?"**

4. Zamknięcie

Podsumuj spotkanie jednym zdaniem, np.:

- **„Dzisiaj spokojnie przyjrzeliśmy się różnym sytuacjom i sprawdziliśmy, co w nich jest najważniejsze."**

Zadaj 1–2 pytania refleksyjne:

- **„Co zapamiętacie z dzisiejszego spotkania?"**
- **„Która sytuacja była dla Was najważniejsza?"**

Daj chwilę na krótkie odpowiedzi.

Na koniec podziękuj za udział. Możesz zapowiedzieć kolejny wariant gry, np. klasyczne memory.

Zespół bezpieczeństwa (wariant kooperacyjny) – scenariusz zajęć

Ten wariant opiera się na współpracy i wspólnym podejmowaniu decyzji.

Wszystkie osoby grają jako jeden zespół i razem próbują odnaleźć jak najwięcej par kart.

W trakcie gry ważniejsze od tempa i wyniku są rozmowa, komunikacja i wspólne działanie.

Czas rozgrywki: 45–60 min

Liczba osób grających: 4–8

Kiedy stosować ten wariant?

- Scenariusz dobrze sprawdza się **w grupach, które lubią wspólne działanie i rozmowę**.
- Dobrze sprawdza się również **w grupach, w których rywalizacja może powodować napięcie lub zniechęcenie**.
- Może być wykorzystywany podczas zajęć integracyjnych, spotkań międzypokoleniowych oraz wszędzie tam, gdzie ważne jest budowanie współpracy i poczucia wspólnoty.

Rola osoby prowadzącej

Rola osoby prowadzącej polega przede wszystkim na wspieraniu współpracy i dbaniu o **spokojny, wspólny przebieg rozgrywki** oraz **techniczną organizację rozgrywki:**

- ☐ staranne rozłożenie kart w rzędach i kolumnach,
- ☐ zachęcanie osób grających do pokazywania kart całej grupie i dawania innym czasu na ich zobaczenie oraz zapamiętanie,
- ☐ pilnowanie, by karty po odkryciu wracały dokładnie na swoje miejsce.

Osoba prowadząca powinna **zachęcać grupę do wspólnego podejmowania decyzji i przypominać, że w tej formie zajęć wszystkie osoby grają jako jeden zespół**.
W trakcie rozgrywki warto zachęcać osoby uczestniczące do mówienia na głos o swoich pomysłach i skojarzeniach, np. gdzie wcześniej widziały daną kartę lub którą warto odkryć w następnej kolejce.

Osoba prowadząca nie ocenia odpowiedzi, nie sprawdza wiedzy i nie wybiera „najlepszych” pomysłów. Kluczowe jest także **naturalne przejście od gry do rozmowy o bezpieczeństwie** i wspólnego zastanowienia się nad sytuacjami przedstawionymi na kartach.

Przebieg gry

1. Wprowadzenie (ok. 5 min)

Przywitaj osoby uczestniczące i krótko przedstaw zasady spotkania. Powiedz, że tym razem gra będzie opierała się na współpracy, a nie na rywalizacji. Możesz powiedzieć:

- **„W tej grze działamy razem. Naszym wspólnym celem jest odnalezienie jak największej liczby par."**
- **„Nie gramy przeciwko sobie – próbujemy wspólnie zapamiętywać i podejmować decyzje."**

Wyjaśnij dokładnie przebieg jednej kolejki. Powiedz, że:

- **przed każdym ruchem grupa wspólnie ustala, które dwie karty chce odkryć,**
- **jedna wybrana osoba odkrywa wskazane karty,**
- **jeśli karty tworzą parę – grupa odkłada je na bok jako wspólną zdobycz,**
- **jeśli karty się różnią – wracają dokładnie na swoje miejsce.**

Podkreśl, że ważna jest rozmowa, słuchanie się nawzajem i dawanie przestrzeni różnym osobom do wypowiedzi.

Jeśli grupa jest większa lub bardziej energiczna, **możesz podzielić uczestników i uczestniczki na mniejsze zespoły 2–3-osobowe**. Taka forma zwykle ułatwia komunikację, zmniejsza chaos i pozwala większej liczbie osób aktywnie uczestniczyć w grze.

Upewnij się, że wszystkie osoby rozumieją zasady i wiedzą, jak będzie wyglądała każda kolejka

2. Rozgrywka (ok. 20–30 min)

Rozłóż karty grafiką do dołu. Ułóż je w równych rzędach i kolumnach, tak aby były dobrze widoczne dla wszystkich osób uczestniczących.

Rozpocznij grę. Przed odkryciem każdej pary zachęcaj grupę do wspólnego podjęcia decyzji. Możesz zadawać krótkie pytania:

- **„Którą kartę warto teraz sprawdzić?"**
- **„Gdzie wcześniej widzieliśmy podobny obrazek?"**
- **„Czy ktoś pamięta, co było w tym miejscu?"**

Dbaj o to, aby różne osoby mogły się wypowiedzieć. Jeśli jedna osoba zaczyna dominować, delikatnie oddaj głos innym uczestnikom i uczestniczkom. Warto przypominać, że ważniejsze od szybkiego odnajdywania par jest wspólne działanie i komunikacja.

Po znalezieniu pary możesz zatrzymać się na chwilę i zadać krótkie pytanie, np.:

- **„Co tu się wydarzyło?"**
- **„Co jest tutaj najważniejsze?"**

Nie rozwijaj jednak długiej rozmowy na tym etapie. Wystarczą 1–2 zdania, aby utrzymać tempo rozgrywki i koncentrację grupy. Pełniejsze omówienie pojawi się w kolejnej części zajęć.

Jeśli tempo spada lub grupa zaczyna się męczyć, delikatnie uporządkuj przebieg gry. Możesz powiedzieć:

- **„Zobaczmy jeszcze kilka ruchów jako zespół."**
- **„Spróbujmy teraz podjąć decyzję trochę szybciej."**

W razie potrzeby możesz zakończyć rozgrywkę po odnalezieniu większości par.

3. Podsumowanie i omówienie (ok. 10-15 min)

Zatrzymaj grę i przejdź do krótkiego podsumowania. Zacznij od pytań dotyczących współpracy i wspólnego działania:

- **„Co pomagało nam współpracować?"**
- **„Czy łatwo było podejmować decyzje razem?"**
- **„Jak się czuliście podczas wspólnej gry?"**
- **„Czy ktoś pomógł Wam coś zapamiętać?"**

Daj czas na odpowiedzi i pozwól wypowiedzieć się kilku osobom.

Następnie wróć do kilku wybranych kart. Wybierz 3–5 sytuacji i krótko je omów. Odczytaj lub streść odpowiedni fragment **Zasad bezpieczeństwa pożarowego**. Podkreśl najważniejsze elementy i odwołaj się do codziennych sytuacji.

Możesz zapytać:

- **„Czy w sytuacji zagrożenia też działamy razem?**
- **„Kto może nam wtedy pomóc?"**
- **„Dlaczego współpraca jest ważna w trudnych sytuacjach?"**

4. Zamknięcie

Podsumuj spotkanie jednym zdaniem, np.:

- **„Dzisiaj działaliśmy jako zespół i sprawdzaliśmy, jak możemy sobie pomagać w różnych sytuacjach."**

Zadaj 1–2 pytania refleksyjne:

- **„Co zapamiętacie z dzisiejszego spotkania?"**
- **„Co możecie zastosować u siebie w domu?"**

Daj chwilę na krótkie odpowiedzi.

Na koniec podziękuj za udział. Możesz zapowiedzieć kolejne spotkanie lub inny wariant gry.

Opowiedz z pamięci – scenariusz zajęć

Ten wariant opiera się na przypominaniu, opowiadaniu i formułowaniu odpowiedzi własnymi słowami. Osoby uczestniczące nie szukają par kart, ale **próbują opowiedzieć, jak zachowałyby się w przedstawionej sytuacji i co jest w niej najważniejsze**.

Czas rozgrywki: ok. 45 min

Liczba osób grających: 3–6

Kiedy stosować ten wariant?

- Scenariusz dobrze sprawdza się **w grupach, które lubią rozmowę i dzielenie się doświadczeniami**.
- Może być wykorzystywany podczas treningu pamięci, zajęć aktywizujących oraz spotkań poświęconych rozmowie o bezpieczeństwie i codziennych sytuacjach.
- Dobrze sprawdza się również **wtedy, gdy celem jest spokojne utrwalanie wiedzy i ćwiczenie wypowiedzi**.

Rola osoby prowadzącej

Rola osoby prowadzącej polega przede wszystkim na wspieraniu uczestników i **zachęcaniu do swobodnego wypowiadania się**. Ważne jest stworzenie spokojnej atmosfery, w której osoby uczestniczące mają czas na zastanowienie się i przypomnienie sobie różnych możliwości działania.

Osoba prowadząca powinna dawać przestrzeń do wypowiedzi, nie przerywać zbyt szybko i zachęcać grupę do wzajemnego uzupełniania odpowiedzi. Jeśli ktoś ma trudność z przypomnieniem sobie informacji lub sformułowaniem wypowiedzi, warto pomóc pytaniem naprowadzającym albo zawęzić temat do jednego, prostego kroku działania.

W trakcie zajęć dobrze jest pilnować spokojnego tempa rozmowy i dbać o to, aby jedna osoba nie przejmowała całej dyskusji. Jeśli wypowiedzi zaczynają zbyt mocno odbiegać od sytuacji przedstawionych na kartach, warto delikatnie wrócić do głównego tematu.

Osoba prowadząca nie ocenia odpowiedzi, nie odpytuje i nie oczekuje opisu „idealnych” reakcji. Ważniejsze od poprawności jest **aktywne przypominanie sobie różnych możliwości działania, ćwiczenie wypowiedzi i budowanie poczucia sprawczości**.

Przebieg gry

1. Wprowadzenie (ok. 5 min)

Przywitaj osoby uczestniczące i krótko przedstaw zasady spotkania. Powiedz, że tym razem nie będzie klasycznego memory, tylko gra oparta na opowiadaniu i przypominaniu. Możesz powiedzieć:

- **„Będziemy mówić własnymi słowami – nie chodzi o idealną odpowiedź, tylko o próbę przypomnienia sobie, co zrobić w danej sytuacji."**

Podkreśl, że każda odpowiedź jest punktem wyjścia do rozmowy. Zaznacz, że można się wspierać i uzupełniać nawzajem.

Upewnij się, że wszystkie osoby rozumieją zasady.

2. Rozgrywka (ok. 15 min)

Rozłóż karty grafiką do dołu. Ułóż je w taki sposób, aby były dobrze widoczne dla wszystkich.

Ustal kolejność osób grających. Możesz zaproponować prosty sposób, np. zgodnie z miejscem siedzenia.

Osoba grająca odkrywa jedną kartę. Następnie odpowiada na pytanie:

- **„Co bym zrobił / zrobiła w tej sytuacji?"**

Daj czas na odpowiedź. Nie przerywaj i nie poprawiaj od razu. Następnie poproś grupę o uzupełnienie wypowiedzi. Zachęć inne osoby do dopowiedzenia swoich pomysłów. Nie oceniaj odpowiedzi. Zbieraj różne propozycje i sposoby działania.

3. Zakończenie (ok. 15 min)

Na końcu odczytaj lub streść odpowiedni fragment **Zasad bezpieczeństwa pożarowego**. Zrób to krótko i jasno. Podkreśl najważniejsze elementy. Jeśli odpowiedź była częściowa, pokaż, co jeszcze można dodać. Nie mów „to źle". Powiedz raczej:

- **„To dobry kierunek. Można jeszcze dodać..."**

Przejdź do kolejnej osoby i powtórz schemat.

Jeśli tempo spada, delikatnie je podnieś. Możesz zrobić to na kilka sposobów:

- skróć wypowiedzi – powiedz: „Spróbujmy teraz krócej – jedno zdanie, co robimy w tej sytuacji”,
- przyspiesz kolejkę: „Zróbmy teraz szybką rundę – każda osoba po kolei mówi jedną rzecz”,
- zawęź pytanie: zamiast „co byś zrobił/zrobiła?” zapytaj: „Jaki byłby pierwszy krok?”,
- zapowiedz zmianę tempa: „Zobaczmy jeszcze 2–3 karty i przejdziemy do podsumowania”.

Jeśli grupa się męczy, zmniejsz liczbę kart. Zrób to w sposób naturalny, bez przerywania w połowie wypowiedzi. Możesz:

- zamknąć rundę komunikatem: „Zatrzymajmy się w tym miejscu i przejdźmy do podsumowania.”
- przejść szybciej do podsumowania: „Te sytuacje są podobne – zbierzmy je razem i zobaczmy, co jest najważniejsze.”
- odłożyć część kart: „Te karty zostawimy na kolejne spotkanie.”

Jeśli grupa potrzebuje więcej wsparcia, ma trudność z przypominaniem lub dopiero poznaje zasady gry, wprowadź wariant ułatwiony. Możesz:

- zaproponować pracę w parach – jedna osoba odpowiada, druga pomaga i uzupełnia wypowiedź,
- pozwolić zajrzeć do **Zasad bezpieczeństwa pożarowego** przed odpowiedzią lub w jej trakcie,
- zmniejszyć liczbę kart, aby skrócić czas i ograniczyć obciążenie poznawcze.

4. Wspólne doprecyzowanie (ok. 10 min)

Po zakończeniu rundy wróć do kilku wybranych sytuacji. Wybierz 3–5 przykładów, które były najtrudniejsze lub najciekawsze – podsumuj je krótko:

- **możesz powiedzieć: „W tych sytuacjach najważniejsze było…”,**
- **zwróć uwagę na najczęstsze nieścisłości lub braki: dopowiedz brakujące elementy, np.: „W tej sytuacji ważne jest jeszcze…”**

Zachęć grupę do krótkiej refleksji:

- **„Co było najtrudniejsze?”**
- **„Co było dla Was nowe?”**

5. Zamknięcie

Podsumuj spotkanie jednym zdaniem, np.:

- **„Dzisiaj sprawdzaliśmy, co pamiętamy i jak reagujemy w różnych sytuacjach.”**

Zadaj 1–2 pytania refleksyjne:

- **„Co zapamiętacie z dzisiejszego spotkania?”**
- **„Czy coś było dla Was zaskoczeniem?”**

Daj chwilę na krótkie odpowiedzi.

Na koniec podziękuj za udział. Możesz zapowiedzieć kolejne spotkanie lub inny wariant gry.

Dodatkowe formy zajęć

Dodatkowe formy zajęć pozwalają pogłębić pracę z kartami i przenieść ją poza samą rozgrywkę. Możesz wykorzystać je po zakończeniu gry memory lub jako osobne, krótsze spotkania.

Ich celem jest nie tylko utrwalenie wiedzy, ale także odniesienie jej do codziennego życia i własnych doświadczeń.

Każde z proponowanych ćwiczeń pełni inną funkcję:

- **Quiz** pomaga przypomnieć i uporządkować wiedzę.
- „**Moja sytuacja**" koncentruje się na działaniu i podejmowaniu decyzji.
- „**Rozmowa przy kartach**" pozwala zatrzymać się przy tym, co trudne i niepokojące.
- „**Ambasador bezpieczeństwa**" zachęca do przekazywania wiedzy innym.
- „**Co mam w domu?**" pomaga przełożyć ją na konkretne działania.

Możesz dobierać te formy w zależności od celu spotkania. Nie musisz korzystać ze wszystkich – wystarczy jedna lub dwie, dopasowane do grupy i czasu. Możesz też wracać do tych samych ćwiczeń na kolejnych spotkaniach, za każdym razem pracując na innych kartach lub z innym akcentem.

W tych zajęciach szczególnie ważna jest rozmowa. Nie chodzi o jedną poprawną odpowiedź, ale o wspólne zastanowienie się, wymianę doświadczeń i stopniowe oswajanie tematu bezpieczeństwa.

Daj przestrzeń na różne wypowiedzi, nie przyspieszaj i nie oceniaj. Jeśli ktoś nie chce się wypowiedzieć, może po prostu słuchać – to również jest udział.

Największą wartością tych ćwiczeń jest to, że pozwalają przejść od wiedzy do działania. Nawet jedna zapamiętana zasada, jedna rozmowa z bliską osobą czy jedna rzecz sprawdzona w domu mogą mieć realne znaczenie.

Quiz wiedzy o bezpieczeństwie – scenariusz zajęć

Ta forma zajęć opiera się na wspólnym odpowiadaniu na pytania dotyczące bezpieczeństwa pożarowego i codziennych sytuacji. **Quiz pozwala w lekkiej i spokojnej formie przypomnieć najważniejsze zasady oraz zachęca do rozmowy i wymiany doświadczeń.**

Czas rozgrywki: ok. 45 min

Liczba osób grających: 4–10

Pytania do quizu wraz z poprawnymi odpowiedziami znajduję się w pliku **Pytania i odpowiedzi do quizu**

Kiedy stosować tę formę zajęć?

- Scenariusz dobrze sprawdza się **po wcześniejszej grze memory lub jako samodzielna forma zajęć**. Może być wykorzystywany podczas spotkań integracyjnych, zajęć edukacyjnych i treningu pamięci.
- Dobrze sprawdza się także **w większych grupach oraz wtedy, gdy celem jest utrwalenie wiedzy w bardziej dynamiczny sposób**.
- Ta forma zajęć może być atrakcyjna **dla osób, które szybko zapamiętały podstawowe zasady bezpieczeństwa** i którym samo powtarzanie treści może się już nudzić.
- Sprawdza się również **u osób, dla których klasyczna gra memory jest mniej angażująca niż rozmowa, odpowiadanie na pytania lub wspólne rozwiązywanie zadań**.

Rola osoby prowadzącej

Rola osoby prowadzącej polega przede wszystkim na wspieraniu aktywności i dbaniu o spokojną, swobodną atmosferę podczas quizu. Ważne jest **czytanie pytań wyraźnie, w odpowiednim tempie i dawanie grupie czasu na zastanowienie się nad odpowiedzią**.

Warto pilnować, aby quiz nie zamienił się w rywalizację opartą wyłącznie na szybkości odpowiadania. Jeśli jedna osoba odpowiada bardzo często, dobrze jest delikatnie oddać głos innym uczestnikom i uczestniczkom. W trakcie zajęć warto wspierać rozmowę i pozwalać na pojawienie się różnych propozycji odpowiedzi. Jeśli grupa zaczyna skupiać się wyłącznie na „zgadywaniu poprawnej odpowiedzi", można wrócić do rozmowy o codziennych sytuacjach i doświadczeniach związanych z bezpieczeństwem. Osoba prowadząca nie ocenia odpowiedzi, nie zawstydza i nie traktuje quizu jak testu wiedzy.

Przebieg zajęć

1. Wprowadzenie (ok. 5 min)

Przywitaj osoby uczestniczące i krótko przedstaw zasady spotkania. Powiedz, że tym razem nie będzie klasycznej gry, tylko quiz. Możesz powiedzieć:

- **„To nie test – to zabawa i przypomnienie tego, co już wiemy."**

Podkreśl, że nie ma złych odpowiedzi. Zaznacz, że chodzi o wspólne zastanowienie się i rozmowę. Krótko wyjaśnij sposób odpowiadania – możesz wybrać:

- **podniesienie ręki – jeśli ktoś zgadza się z daną odpowiedzią,**
- **wybór jednej opcji – np. A, B lub C – i zapisanie odpowiedzi na kartce,**
- **krótka odpowiedź własnymi słowami,**
- **rozmowa w parach i wspólna odpowiedź.**

Pytania odczytuj na głos. Możesz dodatkowo rozdać je osobom uczestniczącym w formie wydrukowanej (wiele osób łatwiej rozumie i zapamiętuje treść pytań, kiedy może jednocześnie je usłyszeć i przeczytać), ale nie jest to obowiązkowe.

Upewnij się, że wszystkie osoby rozumieją zasady.

2. Quiz (ok. 30 min)

Wybierz 8-12 pytań z gotowego zestawu (odpowiednio do liczby kart, z których wcześniej korzystała grupa). 8–12 pytań wystarczy, aby utrzymać tempo i uwagę grupy.

Czytaj pytania na głos, jedno po drugim. Mów wyraźnie i w spokojnym tempie.
Po każdym pytaniu poproś o odpowiedzi. Daj chwilę na zastanowienie – nie przyspieszaj.
Zbieraj odpowiedzi od kilku osób, zachęcaj do udziału osoby mniej aktywne.
Nie oceniaj odpowiedzi od razu. Pozwól pojawić się różnym propozycjom.

3. Podsumowanie i omówienie (ok. 10 min)

Po zadaniu wszystkich pytań podaj poprawne odpowiedzi. Zrób to krótko i jasno – możesz odwołać się dodatkowo do **Zasad bezpieczeństwa pożarowego**. Podkreśl najważniejsze elementy i dodaj krótkie odniesienie do codziennych sytuacji. Możesz zapytać:

- **„Czy ktoś miał podobną sytuację?"**
- **„Co byście zrobili u siebie w domu?"**

4. Zamknięcie

Podsumuj spotkanie jednym zdaniem, np.:

- **„Dzisiaj sprawdzaliśmy wiedzę i przypomnieliśmy sobie najważniejsze zasady bezpieczeństwa.”**

Zadaj 1–2 pytania refleksyjne:

- **„Co było dla Was najłatwiejsze?”**
- **„Co było dla Was nowe lub zaskakujące?”**

Daj chwilę na krótkie odpowiedzi.

Na koniec podziękuj za udział. Możesz zapowiedzieć kolejne spotkanie lub inny wariant gry.

Moja sytuacja – scenariusz zajęć

Ta forma zajęć opiera się na odnoszeniu sytuacji z kart do własnych doświadczeń i codziennego życia. **Osoby uczestniczące rozmawiają o tym, co zrobiłyby w podobnej sytuacji, co już wiedzą i jakie mają własne doświadczenia związane z bezpieczeństwem.**

Czas rozgrywki: 20–30 min

Liczba osób grających: 3–8

Kiedy stosować tę formę zajęć?

- Scenariusz dobrze sprawdza się **w grupach, które lubią rozmowę i wymianę doświadczeń**.
- Może być wykorzystywany po wcześniejszej grze memory lub jako osobne, krótsze spotkanie.
- Dobrze sprawdza się również **wtedy, gdy celem jest przeniesienie wiedzy do codziennych sytuacji i budowanie poczucia sprawczości**.

Rola osoby prowadzącej

Rola osoby prowadzącej polega przede wszystkim na wspieraniu spokojnej rozmowy i zachęcaniu uczestników oraz uczestniczek do **odnoszenia sytuacji z kart do własnych doświadczeń**. Ważne jest stworzenie atmosfery, w której każda osoba może swobodnie opowiedzieć o swoich skojarzeniach, doświadczeniach lub sposobach działania.

Osoba prowadząca powinna dawać czas na wypowiedzi i zachęcać grupę do wzajemnego słuchania się oraz uzupełniania odpowiedzi. Warto **pilnować, aby rozmowa nie zamieniała się w ocenianie czy przekonywanie innych do jednej „właściwej" reakcji.** Jeśli wypowiedzi zaczynają zbyt mocno odbiegać od sytuacji przedstawionych na kartach lub przechodzą w bardzo długie historie, dobrze jest delikatnie wrócić do głównego tematu i konkretnych działań związanych z bezpieczeństwem. Dobrze jest również pilnować, aby każda osoba miała możliwość udziału w rozmowie, ale bez wywierania presji na wypowiadanie się.

Osoba prowadząca nie ocenia odpowiedzi, nie sprawdza wiedzy i nie szuka jednej poprawnej reakcji. Ważniejsze od poprawności jest **wspólne zastanawianie się nad codziennymi sytuacjami, budowanie poczucia sprawczości i spokojne przenoszenie zasad bezpieczeństwa do własnego życia**.

Przebieg zajęć

1. Wprowadzenie (ok. 5 min)

Przywitaj osoby uczestniczące i krótko przedstaw zasady spotkania. Powiedz, że tym razem nie będzie klasycznej gry, tylko rozmowa oparta na kartach. Możesz powiedzieć:

- **„Będziemy teraz odnosić te sytuacje do własnych doświadczeń i zastanawiać się, co robimy lub co możemy zrobić w podobnych sytuacjach."**

Podkreśl, że nie chodzi o jedną poprawną odpowiedź. Zaznacz, że każda wypowiedź jest ważna i może być punktem wyjścia do rozmowy.
Upewnij się, że wszystkie osoby rozumieją zasady.

2. Rozgrywka (ok. 15-20 min)

Poproś osoby uczestniczące, aby wylosowały po 1–2 karty. Każda osoba bierze swoją kartę i przez chwilę się jej przygląda.

Następnie, po kolei, osoby pokazują swoje karty i odpowiadają na pytania:

- **„Czy miałam/miałem podobną sytuację?"**
- **„Co wtedy zrobiłam/zrobiłem lub co bym zrobił/zrobiła?"**

Daj czas na krótką wypowiedź. Nie przerywaj i nie oceniaj odpowiedzi.
Po każdej wypowiedzi zaproś grupę do uzupełnienia:

- **„Co jeszcze można zrobić w takiej sytuacji?"**
- **„Czy ktoś zrobiłby coś inaczej?"**

Zbieraj różne propozycje. Nie szukaj jednej poprawnej odpowiedzi. Jeśli rozmowa zaczyna się rozwlekać, wróć do konkretu. Możesz zapytać:

- **„Co byłoby pierwszym krokiem?"**
- **„Co jest tu najważniejsze?"**

Jeśli grupa się męczy, skróć liczbę kart lub przejdź do podsumowania.

3. Podsumowanie i omówienie (ok. 5-10 min)

Po omówieniu kilku kart zatrzymaj rozmowę. Wybierz 3–5 sytuacji i krótko je podsumuj.

Możesz powiedzieć:

- **„W tych sytuacjach najważniejsze było…”**

Następnie odczytaj lub streść odpowiednie fragmenty **Zasad bezpieczeństwa pożarowego**.

Podkreśl najważniejsze elementy. Możesz zapytać:

- **„Czy coś było inne niż myśleliście?”**
- **„Czy coś Was zaskoczyło?”.**

Modyfikacja: „Co by było, gdyby…”

Po omówieniu wybranych sytuacji możesz wprowadzić dodatkowy wariant.

Zmodyfikuj jedną z sytuacji i zaproponuj nowe warunki. Możesz powiedzieć:

- **„A gdyby było ciemno?”**
- **„A gdyby ktoś był sam?”**
- **„A gdyby to wydarzyło się w nocy?”**

Poproś grupę o ponowne odpowiedzi. Zachęć do szukania nowych rozwiązań.

Podkreśl, że w różnych warunkach możemy działać inaczej.

4. Zamknięcie

Podsumuj spotkanie jednym zdaniem, np.:

- **„Dzisiaj sprawdzaliśmy, jak te sytuacje wyglądają w naszym codziennym życiu.”**

Zadaj 1–2 pytania refleksyjne:

- **„Co było dla Was najbliższe Waszym doświadczeniom?”**
- **„Co możecie wykorzystać u siebie w domu?”**

Daj chwilę na krótkie odpowiedzi.

Na koniec podziękuj za udział. Możesz zapowiedzieć kolejne spotkanie lub inny wariant pracy z kartami.

Rozmowa przy kartach – scenariusz zajęć

Ta forma zajęć opiera się na spokojnej rozmowie o sytuacjach przedstawionych na kartach oraz związanych z nimi emocjach, obawach i trudnościach. Karty przez cały czas pozostają odkryte i widoczne dla wszystkich osób uczestniczących. Najważniejsze jest tutaj **zatrzymanie się przy tym, co budzi niepokój lub wydaje się trudne**.

Czas rozgrywki: 20–30 min

Liczba osób grających: 3–8

Kiedy stosować tę formę zajęć?

- Scenariusz dobrze sprawdza się **w grupach, które potrzebują spokojniejszego tempa i większej przestrzeni na rozmowę**.
- Może być wykorzystywany **jako wprowadzenie do dalszych zajęć o bezpieczeństwie albo jako forma oswajania tematów** związanych z pożarem, ewakuacją i poczuciem zagrożenia.

Rola osoby prowadzącej

Rola osoby prowadzącej polega przede wszystkim na dbaniu o poczucie bezpieczeństwa, spokojną atmosferę i uważne prowadzenie rozmowy. Ważne jest stworzenie przestrzeni, w której osoby uczestniczące mogą **swobodnie mówić o swoich skojarzeniach, obawach i doświadczeniach związanych z sytuacjami przedstawionymi na kartach**.

Osoba prowadząca powinna dawać czas na wypowiedzi, nie przyspieszać rozmowy i nie przechodzić zbyt szybko do gotowych rozwiązań. W tym ćwiczeniu ważniejsze od „poprawnych odpowiedzi" jest spokojne oswajanie tematu bezpieczeństwa i **zauważenie różnych sposobów reagowania oraz przeżywania podobnych sytuacji**.

Warto pilnować, aby rozmowa pozostawała związana z kartami i codziennymi sytuacjami, ale jednocześnie nie zamieniała się w bardzo szczegółowe opowiadanie trudnych lub osobistych historii. Jeśli jedna osoba przejmuje większość czasu albo rozmowa zaczyna mocno odbiegać od tematu, dobrze jest delikatnie wrócić do wspólnego rytmu zajęć i dopuścić do głosu inne osoby.

Osoba prowadząca nie ocenia odpowiedzi, nie bagatelizuje obaw i nie zmusza nikogo do wypowiadania się. **Samo słuchanie i uczestniczenie w rozmowie także jest formą udziału w zajęciach.**

Przebieg zajęć

1. Wprowadzenie (ok. 5 min)

Przywitaj osoby uczestniczące i krótko przedstaw zasady spotkania. Powiedz, że tym razem będzie to rozmowa, a nie gra. Możesz powiedzieć:

- **„Będziemy przyglądać się tym sytuacjom i zastanawiać się, co w nich jest trudne, niepokojące albo budzi wątpliwości."**

Podkreśl, że nie chodzi o poprawne odpowiedzi ani o szukanie rozwiązań. Zaznacz, że najpierw skupiacie się na tym, co jest trudne.

Upewnij się, że wszystkie osoby rozumieją zasady.

2. Rozgrywka (ok. 15-20 min)

Rozłóż karty na stole, tak aby były dobrze widoczne lub poproś osoby o wybranie jednej karty. Poproś każdą osobę, aby wybrała kartę, która wydaje się ważna, trudna lub przyciąga uwagę. Następnie, po kolei, osoby pokazują swoje karty i odpowiadają na pytania:

- **„Co mnie w tym niepokoi?"**
- **„Co jest trudne w tej sytuacji?"**
- **„Czego bym się obawiała/obawiał?"**

Daj czas na spokojną wypowiedź. Nie przerywaj i nie przyspieszaj.

Po każdej wypowiedzi zaproś grupę do krótkiego dopowiedzenia:

- **„Czy ktoś ma podobnie?"**
- **„Czy ktoś widzi to inaczej?"**

Unikaj przechodzenia od razu do rozwiązań. Najpierw pozwól wybrzmieć trudnościom i obawom.

Jeśli rozmowa staje się zbyt ogólna, wróć do konkretu:

- **„Co dokładnie byłoby trudne?"**
- **„Jaki moment byłby najtrudniejszy?"**

Jeśli grupa się męczy, skróć liczbę kart lub wypowiedzi.

3. Podsumowanie i omówienie (ok. 5-10 min)

Po kilku wypowiedziach zatrzymaj rozmowę. Podsumuj najczęściej pojawiające się trudności.

Możesz powiedzieć:

- **„Najczęściej pojawiały się obawy związane z...**
  (np. stresem, brakiem czasu, niepewnością).”

Następnie odwołaj się do **Zasad bezpieczeństwa pożarowego**. Podkreśl 1–2 elementy, które mogą pomóc w takich sytuacjach. Nie omawiaj wszystkich kart szczegółowo.
To ćwiczenie ma domknąć rozmowę, a nie ją zastąpić wykładem.

4. Zamknięcie

Podsumuj spotkanie jednym zdaniem, np.:

- **„Dzisiaj przyglądaliśmy się temu, co w tych sytuacjach jest trudne i co może budzić niepokój.”**

Zadaj 1–2 pytania refleksyjne:

- **„Co było dla Was najtrudniejsze?”**
- **„Co może Wam pomóc w takiej sytuacji?”**

Daj chwilę na krótkie odpowiedzi.

Na koniec podziękuj za udział. Możesz zapowiedzieć kolejne spotkanie lub inny wariant pracy z kartami.

Ambasador bezpieczeństwa – scenariusz zajęć

Ta forma zajęć opiera się na **wybieraniu najważniejszych zasad bezpieczeństwa i zastanawianiu się, jak przekazać je innym osobom.** Osoby uczestniczące ćwiczą mówienie o bezpieczeństwie prostym językiem i planują, komu mogą przekazać najważniejsze informacje.

Czas rozgrywki: 20–25 min

Liczba osób grających: 3–8

Kiedy stosować tę formę zajęć?

- Scenariusz dobrze sprawdza się **po wcześniejszej grze memory lub po rozmowie o bezpieczeństwie**. Może być wykorzystywany podczas zajęć integracyjnych, spotkań rodzinnych i działań międzypokoleniowych.
- Dobrze sprawdza się także **wtedy, gdy celem jest wzmacnianie poczucia wpływu i zachęcanie do rozmowy o bezpieczeństwie poza zajęciami**.

Rola osoby prowadzącej

Rola osoby prowadzącej polega przede wszystkim na wspieraniu uczestników i uczestniczek w **wybieraniu prostych, praktycznych zasad bezpieczeństwa oraz zachęcaniu do dzielenia się nimi z innymi osobami**. Ważne jest stworzenie spokojnej atmosfery, w której osoby uczestniczące mogą swobodnie mówić o tym, co uważają za ważne i pomocne.

Osoba prowadząca powinna zachęcać do formułowania krótkich, prostych komunikatów i pokazywać, że **nie trzeba być ekspertem, aby przypominać innym o podstawowych zasadach bezpieczeństwa**. Warto pilnować, aby rozmowa pozostawała praktyczna i odnosiła się do codziennych sytuacji, a nie do szczegółowej wiedzy technicznej.

Jeśli jedna osoba przejmuje większość rozmowy albo grupa zaczyna oceniać pomysły innych, dobrze jest delikatnie wrócić do spokojnego, wspierającego charakteru zajęć i dopuścić do głosu różne osoby. Warto także zachęcać uczestników i uczestniczki do **podawania przykładów prostych działań, które można przekazać bliskim, sąsiadom lub rodzinie**.

Osoba prowadząca nie ocenia odpowiedzi, nie sprawdza wiedzy i nie wybiera „najlepszych” pomysłów. Ważniejsze od perfekcyjnej wiedzy jest **budowanie poczucia sprawczości, wzmacnianie uczestników i pokazanie, że każda osoba może przekazać komuś ważną i pomocną informację dotyczącą bezpieczeństwa**.

Przebieg zajęć

1. Wprowadzenie (ok. 5 min)

Przywitaj osoby uczestniczące i krótko przedstaw zasady spotkania. Powiedz, że tym razem skupicie się na tym, co warto zapamiętać i przekazać innym. Możesz powiedzieć:

- **„Podczas gry memory Bezpieczna pamięć pojawiło się wiele różnych sytuacji. Teraz wybierzemy te zasady, które warto powiedzieć komuś bliskiemu albo komuś, kto nie może brać udziału w naszych spotkaniach."**

Podkreśl, że wiedza może być przydatna nie tylko dla nas, ale też dla innych osób.
Zaznacz, że każda osoba może mieć wpływ na bezpieczeństwo innych.

Ustal podstawowe zasady:

- **wybieramy tylko kilka najważniejszych zasad,**
- **mówimy konkretnie i prostym językiem,**
- **skupiamy się na tym, co można łatwo przekazać dalej.**

Upewnij się, że wszystkie osoby rozumieją zasady.

2. Rozgrywka (ok. 10-15 min)

Rozłóż na stole wybrane karty lub przypomnij kilka sytuacji, które były wcześniej omawiane.
Poproś grupę, aby wspólnie wybrała 2–3 najważniejsze zasady bezpieczeństwa.
Zaznacz, że nie wybieracie wszystkiego – tylko to, co naprawdę warto zapamiętać.
Zachęcaj do rozmowy:

- **„Które z tych zasad są najważniejsze?"**
- **„Które mogą naprawdę komuś pomóc?"**
- **„Które najłatwiej przekazać dalej?"**

Pozwól na różne opinie, ale pilnuj, aby grupa doszła do wspólnych wniosków.
Po wybraniu zasad przejdź do drugiej części ćwiczenia. Zadaj pytanie:

- **„Komu możesz o tym powiedzieć?"**

Daj czas na konkretne odpowiedzi. Możesz podać przykłady: córka lub syn, wnuczka lub wnuk, sąsiadka lub sąsiad, koleżanka lub kolega, ktoś, kto mieszka sam, ktoś, kto nie może brać udziału w naszych spotkaniach

Następnie poproś każdą osobę o stworzenie prostego planu. Zadaj pytania:

- **„Z kim porozmawiam po zajęciach?”**
- **„Co konkretnie powiem tej osobie?”**

3. Podsumowanie i omówienie (ok. 15–20 min)

Poproś kilka osób o podzielenie się swoim planem. Zachęcaj do prostych, konkretnych komunikatów, np.:

- **„Po zajęciach powiem sąsiadce, żeby sprawdziła baterie w czujniku.”**
- **„Powiem wnukowi, że warto wiedzieć, jak wyjść z mieszkania, gdy pojawi się dym.”**

4. Zamknięcie

Podsumuj spotkanie jednym zdaniem, np.:

- **„Dzisiaj nie tylko przypomnieliśmy sobie ważne zasady, ale też zastanowiliśmy się, komu możemy je przekazać.”**

Zadaj 1–2 pytania refleksyjne:

- **„Co zapamiętacie z dzisiejszego spotkania?”**
- **„Co możecie zastosować u siebie w domu?”**

Daj chwilę na krótkie odpowiedzi.

Na koniec podziękuj za udział. Możesz zapowiedzieć kolejne spotkanie lub inny wariant pracy z kartami.

Co mam w domu? – scenariusz zajęć

Ta forma zajęć opiera się na przyglądaniu się codziennym nawykom, wyposażeniu domu i sytuacjom związanym z bezpieczeństwem. Osoby uczestniczące zastanawiają się, co już mają lub robią, a co warto jeszcze sprawdzić, uporządkować lub zmienić.

Czas rozgrywki: 20–30 min

Liczba osób grających: 3–8

Kiedy stosować tę formę zajęć?

- Scenariusz dobrze sprawdza się **po wcześniejszej grze memory lub rozmowie o bezpieczeństwie**. Może być wykorzystywany podczas zajęć praktycznych i spotkań nastawionych na codzienne działania.
- Sprawdza się wtedy, **gdy grupa jest gotowa przejść od rozmowy o ogólnych zasadach do prostych, praktycznych działań** możliwych do wykonania po zajęciach.

Rola osoby prowadzącej

Rola osoby prowadzącej polega przede wszystkim na wspieraniu spokojnej rozmowy i pomaganiu uczestnikom w **zauważaniu prostych działań oraz nawyków, które mogą zwiększać bezpieczeństwo** w domu. Ważne jest stworzenie atmosfery, w której osoby uczestniczące mogą swobodnie mówić o swoich doświadczeniach i codziennych sytuacjach bez poczucia oceniania lub zawstydzenia.

Osoba prowadząca powinna **kierować rozmowę przede wszystkim w stronę codziennych nawyków i działań związanych z bezpieczeństwem pożarowym**, np. korzystania z urządzeń elektrycznych czy utrzymywania porządku w korytarzach.

Warto zachęcać do rozmowy na ogólnym poziomie, bez potrzeby podawania szczegółowych informacji o domu lub wyposażeniu mieszkania. Jeśli rozmowa zaczyna schodzić na temat cennych przedmiotów albo porównywania warunków mieszkaniowych, dobrze jest delikatnie wrócić do głównego tematu zajęć i codziennych zasad bezpieczeństwa.

Osoba prowadząca nie ocenia odpowiedzi i nie wskazuje „właściwego” sposobu życia. **Ważniejsze od wyliczania braków jest zauważenie tego, co już działa dobrze oraz zachęcanie do małych zmian zwiększających bezpieczeństwo.**

Przebieg zajęć

1. Wprowadzenie (ok. 5 min)

Przywitaj osoby uczestniczące i krótko przedstaw zasady spotkania. Powiedz, że tym razem nie będziecie grać, tylko przyglądać się codziennym sytuacjom i sprawdzać, jak wygląda to w praktyce. Możesz powiedzieć:

- **„Sprawdźmy, co z tych rzeczy już mamy lub robimy u siebie w domu, a o czym warto jeszcze pamiętać."**

Podkreśl, że nie chodzi o ocenianie ani sprawdzanie wiedzy. Zaznacz, że to ćwiczenie ma pomóc zauważyć, co już jest, a co można jeszcze poprawić.

Upewnij się, że wszystkie osoby rozumieją zasady.

2. Rozgrywka (ok. 15-20 min)

Rozłóż kilka wybranych kart na stole. Wybierz te, które odnoszą się do codziennych sytuacji domowych i prostych działań zapobiegawczych.

Bierzcie po kolei wybrane karty. Przy każdej karcie zadaj 1–2 krótkie pytania, np.:

- **„Czy mam w domu coś, co pomaga w takiej sytuacji?"**
- **„Czy mam tę rzecz (np. czujnik dymu)?"**
- **„Czy wiem, co zrobić, jeśli to się wydarzy?"**
- **„Czy rozmawiałam / rozmawiałem o tym z kimś bliskim?"**

Daj czas na krótkie odpowiedzi. Podkreśl, że wystarczy prosta odpowiedź: **„mam / nie mam / wiem / nie wiem"**, ale możesz pozwolić na krótkie dopowiedzenia, np.:

- **„Mam czujnik, ale dawno nie sprawdzałam baterii."**
- **„Wiem, że należy zadzwonić, ale nie pamiętam numeru."**

Nie rozwijaj długich historii. Jeśli grupa się męczy, ogranicz liczbę kart.

3. Podsumowanie i omówienie (ok. 15–20 min)

Po omówieniu kilku kart zatrzymaj ćwiczenie i zbierz najważniejsze wnioski. Możesz zapytać:

- **„Co najczęściej już mamy albo robimy?"**
- **„Czego najczęściej brakuje?"**

- **„Co warto sprawdzić po powrocie do domu?”**

Jeśli grupa ma ochotę na bardziej refleksyjną rozmowę, możesz delikatnie dopytać:

- **„Co sprawia, że odkładamy niektóre rzeczy na później?”**
- **„Dlaczego czasami wiemy, że coś jest ważne, ale trudno nam się za to zabrać?”**
- **„Co pomaga pamiętać o takich rzeczach na co dzień?”**

Warto prowadzić tę część bardzo ostrożnie. Nie chodzi o szczegółowe rozmowy o sytuacji finansowej ani tłumaczenie się z tego, czego ktoś nie ma w domu. Ważniejsze jest wspólne zastanowienie się nad codziennymi nawykami i małymi krokami zwiększającymi bezpieczeństwo.

Na końcu stwórzcie krótką listę rzeczy do sprawdzenia. Możesz zapisać ją na kartce lub tablicy. Zachęć do konkretnych i prostych działań, np.:

- **sprawdzić baterie w czujniku,**
- **zapisać w widocznym miejscu numer alarmowy,**
- **sprawdzić, czy droga do wyjścia nie jest zastawiona.**

Na zakończenie odwołaj się do **Zasad bezpieczeństwa pożarowego** i podkreśl najważniejsze informacje związane z codziennym bezpieczeństwem i prostymi działaniami możliwymi do wykonania po zajęciach

4. Zamknięcie

Podsumuj spotkanie jednym zdaniem, np.:

- **„Dzisiaj sprawdzaliśmy, jak te zasady wyglądają w naszych domach i co możemy jeszcze zrobić.”**

Zadaj 1–2 pytania refleksyjne:

- **„Co sprawdzisz jako pierwsze po powrocie do domu?”**
- **„Co było dla Ciebie nowe?”**

Daj chwilę na krótkie odpowiedzi.

Na koniec podziękuj za udział. Możesz zapowiedzieć kolejne spotkanie lub inny wariant pracy z kartami.